

РОЛЬ АКАДЕМІЧНОГО МАЛЮНКУ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ДИЗАЙН-ОСВІТИ

Дейнеко Ж.В., проф., кафедра МСТ, ХНУРЕ
Ієвлєва В.В., студент, кафедра МСТ, ХНУРЕ

Малюнок олівцем – одне із давніших видів творчості, початок всіх образотворчих мистецтв. Нерозлучний супутник художника, олівець фіксує народження задуму та етапи його подальшого формування [1, 2]. У той же час малюнок існує як самостійний вид мистецтва зі своєю мовою, своїми специфічними законами та своєю історією. Олівець має безліч різновидів – срібний, свинцевий, графітний, восковий, кольоровий, літографський та інші, а також широке коло споріднених матеріалів – вугілля, сангіна, соус [1]. Художні прийоми в різних рисувальних техніках нескінченно різноманітні, в них яскраво проявляється індивідуальність майстра, почуття форми, природна обдарованість і рівень професіоналізму.

Не випадково, на заняттях з творчих дисциплін «Основи графічного дизайну» та «Художні основи проєктування видань» спеціальності 186 Видавництво та поліграфія невід'ємною частиною підготовки кожного заняття є ескіз або малюнок олівцем, який продемонструє основний замисел студента та розкриє основну ідею майбутнього проєкту або видання.

«Академічний малюнок» виконує виключно важливу роль у професійному формуванні дизайнерів-концептуалістів. Проте, з іншого боку, «Академічний малюнок» не може забезпечити системно-цілісний розвиток їх художньо-образного, проєктно-творчого мислення [2]. У руках студента-дизайнера він залишається лише механічним інструментом візуалізації проєктних рішень і, як наслідок, серйозною перешкодою на шляху їхнього професійного розвитку. Найнегативніший вплив на цей процес у наші дні надає посилене насадження конструктивно-аналітичних методів побудови графічних зображень у процесі навчального малювання.

Малювання та ескіз є важливим методом розвитку творчих здібностей студентів творчих спеціальностей. Він дозволяє мислити по-іншому, щоб надати малюнкам неповторний штрих. ескіз допомагає розвивати різні області мозку, він розвиває здатність приділяти увагу та зосереджувати увагу на чомусь одному, на предметі, об'єкті чи сцені [3, 4]. Малюнок слід будувати поетапно, саме будувати як якусь матеріально-технічну конструкцію (використовуючи всілякі схеми, сітки, каркаси, засоби інженерної графіки, нарисної геометрії, перспективи та ін.), продумувати різні його інтерпретації, виходячи з змісту основного завдання.

Навіть у ескізах, звичайних малюнках, які студенти створюють під час академічних занять, а потім доробляють дома як одну із складових навчального заняття, принципово відкритий процес малювання – ескізність, ефект незакінченості осмислюється як головна властивість та головна цінність цього етапу роботи. На очах у студентів та викладачів, у вихорі штрихів

народжується форма. Біле поле листа – це не площина, а простір, активно втягується у створення форми. Більшість студентів працюють переривчастою лінією, яка не стільки окреслює контур форми, скільки «ліпить, скульптує» її подібно до мазка у живописі або стеки та стіхелі для скульптора, особливо в тінях та об'ємі, у штрихуванні [2]. Слід зазначити, що вибір будь-якого матеріалу несе великі естетичні можливості. Вибір матеріалу впливає на характер малюнка, ступінь його виразності, повноту та об'ємність, багато в чому обумовлює авторську манеру.

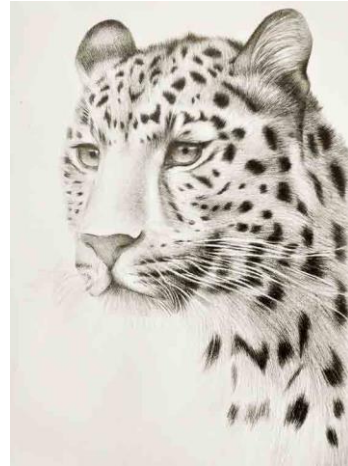
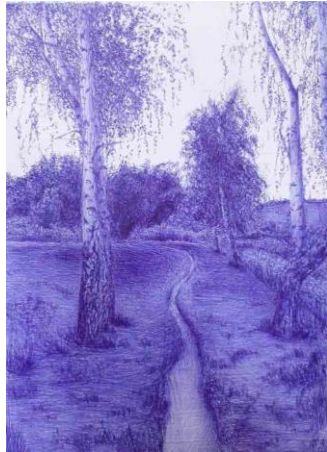

Рисунок 1 – Малюнки, виконані ручкою та олівцем

Студент, який береться за ескіз, починає торкатися олівцем або ручкою не до паперу, а відразу до уявної їм композиції, форми та простору. Завдяки такій здатності він вбудовує в уявну структуру створюваного зображення вже сформовані в образі уявлення, готові елементи та їх блоки (штрихи, лінії, плями), спочатку надаючи їм смисли та якісні характеристики композиції, простору та форми в їх органічній єдності.

Слід зазначити, що сучасні студенти мають в своєму арсеналі величезні можливості комп'ютерних редакторів, і багато із них можуть робити ескізи завдяки інструментам Adobe Photoshop, Photo Pencil Sketch, Adobe Illustrator та ін. За лічені хвилини можна створити гарний та реалістичний олівцевий ескіз, фільтри та ефекти допоможуть отримати красиві креслення відповідно до цифрових фотографій. Однак, олівцевий малюнок, зберігаючи свої функції робочого інструменту, сприймається як особливий вид творчості зі своїми власними законами та засобами виразності.

Список літератури

1. Chernyshev, O.V. (2006). *Dizayn-obrazovaniye: novaya model' professional'noy podgotovki dizaynerov*. Minsk: Propilei.
2. Fedorov-Davydov, A.A. (1975). Repin - master risunka. *Russkoe i sovetskoe iskusstvo. Stati i ocherki*. S. 367-368.
3. Емброуз, Г., & Леонард, Н. (2019). *Дизайнерське дослідження. Пошук успішних креативних рішень*. Київ: ArtHuss.
4. Deineko, Z., & et al.. (2021). Color space image as a factor in the choice of its processing technology. Abstracts of I International scientific-practical conference «Problems of modern science and practice» (September 21-24, 2021). Boston, USA, pp. 389-394.